

Рис. 3.1

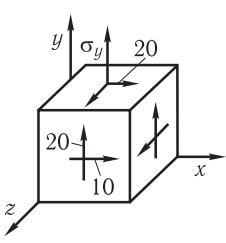

Рис. 3.2

3.5. У точці M деформованого тіла відомі компоненти тензора напружень, МПа: $\sigma_x = 45$, $\sigma_y = -15$, $\sigma_z = -30$, $\tau_{xy} = -27$, $\tau_{yz} = 42$, $\tau_{zx} = -15$. Знайти нормальну σ_n , дотичну τ_n та повне p_n напруження у цій точці на площині, рівнонахиленій до координатних осей.

Відповідь: $\sigma_n = 0$; $\tau_n = 2,449$ МПа; $p_n = 2,449$ МПа.

3.6. Визначити дотичне напруження τ_n , яке діє в точці M , якщо для цієї точки відомі значення повного $p_n = 50$ МПа та нормального $\sigma_n = 40$ МПа напружень.

Відповідь: $\tau_n = 30$ МПа.

3.2. Лінійний напружений стан

3.7*. У розтягнутому стрижні нормальну напруження σ_α , що діє на нахилені площині, дорівнює 100 МПа, а дотичне напруження $\tau_\alpha = 60$ МПа (рис. 3.3). Знайти найбільшу нормальну $\sigma_{\max}$ і дотичне $\tau_{\max}$ напруження.

Відповідь: $\sigma_{\max} = 136$ МПа; $\tau_{\max} = 68$ МПа.

3.8. Стрижень діаметром $d = 5$ см розтягується силами $F = 157$ кН. Визначити: нормальну напруження σ_0 в поперечному перерізі; нормальну σ_α , дотичне τ_α та повне p_α напруження в перерізі з нормаллю, нахиленою до осі стрижня під кутом $\alpha = 15^\circ$.

Відповідь: $\sigma_0 = 80$ МПа; $\sigma_\alpha = 74,6$ МПа; $\tau_\alpha = 20$ МПа; $p_\alpha = 77,2$ МПа.

3.9. Стрижень розтягується зусиллям, яке у поперечному перерізі створює нормальну напруження, що дорівнює 80 МПа. В певному перерізі стрижня дотичне напруження дорівнює 24 МПа. Визначити положення цього перерізу та величину нормального напруження, яке діє на ньому.

Відповідь: $\alpha = 18,435^\circ$; $\sigma_\alpha = 72$ МПа.

3.10. Напружений стан у певній точці деформованого тіла характеризується такими величинами компонент тензора напружень: $\sigma_x = 10$ МПа; $\sigma_y = 90$ МПа; $\sigma_z = 0$; $\tau_{xy} = 30$ МПа; $\tau_{yz} = \tau_{zx} = 0$. Довести, що у цьому разі напружений стан є лінійним.

3.11. Під час стискання короткого стрижня в деякому перерізі виникають напруження $\sigma_\alpha = -156$ МПа і $\tau_\alpha = -90$ МПа. Визначити кут між нормаллю до площинки перерізу і віссю стрижня та величини найбільших за абсолютною величиною нормальному і дотичному напруженням, що діють у стрижні.

щадці з одиничним вектором нормалі $n = \frac{\sqrt{2}}{2}\bar{e}_x + \frac{1}{2}\bar{e}_y + \frac{1}{2}\bar{e}_z$, де $\bar{e}_x$, $\bar{e}_y$, $\bar{e}_z$ — одиничні вектори координатних осей.

Відповідь: $\sigma_n = 20$ МПа; $\tau_n = 61,85$ МПа; $p_n = 65$ МПа.

3.5. У точці M деформованого тіла відомі компоненти тензора напружень, МПа: $\sigma_x = 45$, $\sigma_y = -15$,

Відповідь: $\alpha = 30^\circ$; $\sigma_{\max} = -208 \text{ МПа}$; $\tau_{\max} = 104 \text{ МПа}$.

3.12. Короткий стрижень з поперечним перерізом $5 \times 5 \text{ см}$ стискується силою P . Знайти силу P , якщо стискальне нормальнє напруження на площині, нахиленій до осі стрижня під кутом $\alpha = 60^\circ$, дорівнює $\sigma_\alpha = 40 \text{ МПа}$.

Відповідь: $P = 400 \text{ кН}$.

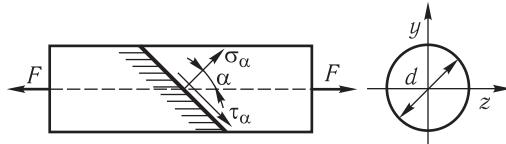

Рис. 3.3

3.3. Плоский напружений стан

3.13*. На гранях нескінченно малого елемента діють напруження: $\sigma_\alpha = 120 \text{ МПа}$; $\sigma_\beta = 81 \text{ МПа}$; $\tau_\alpha = 40 \text{ МПа}$ (рис. 3.4). Знайти головні напруження та їх напрямки.

Відповідь: $\sigma_1 = 145 \text{ МПа}$; $\sigma_2 = 56 \text{ МПа}$; $\alpha_0 = -32^\circ$.

3.14. Задані напруження σ_1 та σ_2 (рис. 3.5, а), σ_1 і σ_3 (рис. 3.5, б). Визначити графічно σ_α і τ_α і повне напруження p_α на площині, нахиленій під кутом α до перерізу, де діє σ_1 . Задано: а) $\sigma_1 = 450 \text{ МПа}$, $\sigma_2 = 250 \text{ МПа}$, $\alpha = 30^\circ$; б) $\sigma_1 = 350 \text{ МПа}$, $\sigma_2 = 150 \text{ МПа}$, $\alpha = 45^\circ$; в) $\sigma_1 = 320 \text{ МПа}$, $\sigma_2 = 200 \text{ МПа}$, $\alpha = 60^\circ$; г) $\sigma_1 = 100 \text{ МПа}$, $\sigma_2 = 150 \text{ МПа}$, $\alpha = 45^\circ$; д) $\sigma_1 = 100 \text{ МПа}$, $\sigma_3 = 150 \text{ МПа}$, $\alpha = 90^\circ$; е) $\sigma_1 = 350 \text{ МПа}$, $\sigma_3 = 150 \text{ МПа}$, $\alpha = 30^\circ$; ж) $\sigma_1 = 100 \text{ МПа}$, $\sigma_3 = 150 \text{ МПа}$, $\alpha = 45^\circ$.

Відповідь: див. табл. 3.1.

3.15. Через певну точку елемента проведено площину α (рис. 3.6). Повне напруження, що діє на ній, $p_\alpha = 45 \text{ МПа}$ і нахилене до площини під кутом $\gamma = 30^\circ$. На площині β , перпендикулярній до заданої, діють лише дотичні напруження. Знайти головні напруження, що діють у цій точці.

Відповідь: $\sigma_1 = 51,8 \text{ МПа}$; $\sigma_2 = -29,3 \text{ МПа}$.

3.16. Елемент перебуває в умовах плоского напруженого стану. На його гранях діють напруження: $\sigma_\alpha = 3\sigma$; $\sigma_\beta = -\sigma$; $\tau_\alpha = 1,5\sigma$. Знайти головні напруження та відповідні їм головні напрямки.

Відповідь: $\sigma_1 = \frac{7}{2}\sigma$; $\sigma_3 = -\frac{3}{2}\sigma$; $\alpha_0 = -15,25^\circ$.

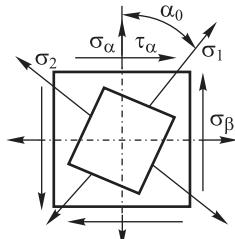

Рис. 3.4

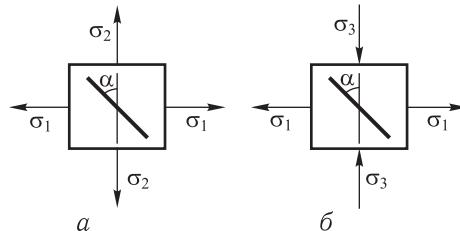

Рис. 3.5